

Når krig og krise bryter ut:

Skisse til mobiliseringsplan for Palestinakomiteen i Norge

Vedtatt av Landsstyret på møte 20. – 22. mars 2015

1. Hvorfor mobiliseringsplan?

Ved Israels to store kriger mot Gazastripen i 2008/2009 og 2014 ble Palestinakomiteen satt på prøve. Begge kriger førte til endringer i opinionens syn på Israel både internasjonalt og i Norge. For oss betydde det begge gangene kraftig økning i medlemstall, lokallag og aktivitet. Siden hendelser som dette har mye å si for oss og vårt arbeid bør vi sette oss ned og tenke over hvordan vi kan forberede oss bedre på kriger, kriser og andre viktige politiske begivenheter i fremtiden.

Det er vanskelig å skissere hvordan en mobiliseringsplan skal se ut i en organisasjon med forskjellige nivåer. Oppsummeringer av tidligere aktivitet er grunnleggende for å lære av feil og gjøre ting bedre. Derfor må oppsummeringer i de enkelte lokallagene være en del av forberedelsene til nye kriger. Sentralt bør organisasjonen ha et godt overblikk over steder med tidligere aktivitet for å vite hvor det er potensiale for framtidig aktivitet og lokallag.

Dette er viktige elementer som bør være del av en mobiliseringsplan:

- Kontaktlister (allierte organisasjoner, artister, ressurspersoner, osv.)
- Generelle tips for organisering av demonstrasjoner
- Oversikt over og evaluering av tidligere arrangementer

2. Palkom under krigene i 2008/09 og 2014

Israels første store Gaza-krig begynte i romjulen og var derfor et relativt ubeleilig tidspunkt for å mobilisere til demonstrasjoner. Krigen 27. desember 2008 til varte til 18. januar 2009 (22 dager). Israels andre store krig mot Gaza begynte 8. juli og varte til 26. august (50 dager). Dette overlappet med fellesferien som begynte 7. juli. Derfor var tidspunktet trolig det aller dårligste med tanke på mobilisering.

I et forsøk på å kartlegge aktivitetene i forbindelse med de to Gaza-krigene har det blitt identifisert henholdsvis **94** og **44** demonstrasjoner under den første og andre krigen. Her er konserter, stands, innsamlinger og møter holdt utenfor fordi de er litt vanskeligere å identifisere. Her skilles det mellom arrangementer der Palkom er arrangør eller medarrangør, og arrangementer der Palkom ikke er involvert. Ett unntak er Amnesty's nasjonale markering 8. januar 2009 der Palkom formelt var medarrangør. Amnesty-arrangementene var ganske upolitiske og mobiliserte langt flere enn vanlig og regnes derfor ikke som et Palkom-arrangement her.

Her er noen funn fra oversikten:

- Under krigen i 2008/09 var **26** av demonstrasjonene (28 %) arrangert av Palkom, mens under krigen i 2014 ble **31** av demonstrasjonene (70 %) arrangert av Palkom. Arrangementene der Palkom ikke er involvert skjedde for det meste på mindre steder der det ikke fins lokallag av Palkom eller i de største byene av konkurrerende organisasjoner som har et politisk grunnlag som er smalere (f.eks Blitz) eller breiere (f.eks Amnesty) enn vårt.

- Under den første krigen blei det arrangert demonstrasjoner på **64** forskjellige steder, mens Palkom-arrangementene bare fant sted på **9** av disse stedene.
- Under den siste krigen blei det arrangert demonstrasjoner på **24** forskjellige steder, mens Palkom-arrangementene skjedde på **13** av disse stedene (bare i Selbu ble det arrangert demonstrasjon i 2014 og ikke i 2008/09).
- Samlet sett for de to krigene har det altså blitt arrangert demonstrasjoner på **65** forskjellige steder.
- I samlet oppmøte ble det under 2008/09-krigen mobilisert 53095 personer i demonstrasjoner, 17250 av disse i Palkom-regi. Under krigen i 2014 blei 15590 personer mobilisert, 13910 i Palkom-regi.

Med dette kan vi konkludere at det samlede engasjementet i Norge var langt høyere i 2008/09 enn i 2014, og at Palkom likevel sto for noe mer aktivitet den siste krigen. I tall var det både flere arrangementer, på flere forskjellige steder, og større oppmøte på demonstrasjonene i 2008/09 enn i 2014. I tillegg varte den siste krigen over dobbelt så lenge. I prosent sto Palkom bak en langt høyere andel av den samlede aktiviteten under den siste krigen og bak et noe høyere antall demonstrasjoner.

Det kan være flere grunner til at engasjementet var større mot krigen i 2008/09 enn i 2014. Folk deltar gjerne i politisk kamp fordi de tror de kan skape en endring. Erfaringen av at Israel kom helt ustraffet fra krigen i 2008/09 kan ha vært med på å minske det politiske mulighetsrommet som folk oppfatter er til stede. Hvorfor demonstrere mot krig igjen dersom det ikke fører til noe? I tillegg kan det tenkes at fellesferien var et mer ubeleilig tidspunkt å demonstrere på.

Krigen i 2008/09 fungerte for mange som en politisk vekker. Noe som blant annet førte til at Palkom som organisasjon ble større og mer profesjonell. Palkoms nettverk og evne til å samarbeide i breie allianser har også styrket seg mellom de to krigene. Under krigen i 2014 kom det raskt på banen en brei allianse av organisasjoner og partier som protesterte mot krigen. Høydepunktet var den nasjonale markeringen 23. juli der over 50 organisasjoner var tilsluttet. Årsakene til dette er blant annet Palkoms satsing på breie boikottkampanjer (f.eks mot Sodastream og G4S), politiske markeringer (Palestina og FN i 2012, Peres-besøket i 2014) og andre politiske saker der vi har samarbeidet bredt (9. juli og 10-årsmarkeringen av ICJs uttalelse).

Flere av demonstrasjonene i Oslo i 2008/09 eskalerte til å bli gateslag med politiet og hærverk på butikker i sentrum. Etter hvert preget gateslagene i Oslo også nyhetsdekningen av Gaza-krigen på en måte som ikke gagnet oss. I 2014 var det ingen tegn til gateslagsmål og vandalisme, noe som kan skyldes økt fokus på vakthold og kontroll over demonstrasjonene fra arrangørenes side. I tillegg kan politiet ha lært noe av sin til dels aggressive opptreden i 2008/09.

I 08/09 stengte Israel ute de aller fleste vestlige journalister, noe som førte til at mye av det som skjedde ble rapportert gjennom enkeltpersoner og ikke uavhengige kilder. I 2014 fikk derimot journalister få bli i Gaza og rapportere mer fritt. Norske medier hadde derfor en mer omfattende dekning av krigen.

Et søk i Atekst gir et inntrykk over hvor mye Palestinakomiteen var i media under de to krigene. I tabellen under blir dette sammenlignet med organisasjonen MIFF. Temaene for nyhetsartiklene varierer stort, men under begge krigene er mye av fokuset på

demonstrasjonene i Oslo. En viktig forskjell er at mange av sakene i 2008/09 dreide seg om demonstrasjoner i Oslo som var ute av kontroll og gikk over i hærverk, dette genererte både flere artikler, men i tillegg artikler som stort sett var negative for vår sak. Dette kan være grunnen til at Palkom hadde flere nyhetstreff i 2008/09. En mulig grunn til at MIFF hadde langt flere nyhetstreff i 2014 var deres kampanje mot NRKs dekning av konflikten og debatten dette førte med seg.

Treff i norske medier (papir og nett)

	2008/09	2014
Søkeord	27.12.08 – 18.01.09	08.07.14 – 26.08.14
Palestinakomiteen	855	605
Med Israel for Fred, MIFF	464	741

Kilde: Atekst

3. Palkoms særlige ansvar ved krig og kriser

Palkom har et særegent ansvar for å kunne aksjonere og organisere demonstrasjoner ved kriger, katastrofer eller massakrer på Vestbredden eller i Gaza. Dette skal skje i Palkoms navn for å signalisere seriositet og vår evne til å være på banen. Hvis Palkom IKKE klarer å "levere varene" vil andre grupper gripe initiativet og sette dagsorden for paroler og oppmerksomhet. Dette vil ofte være mindre palestinske grupperinger eller "venstre"-grupper med egen agenda.

4. Beredskap og oversikt over ressurser

Det er umulig å sikre en fast beredskapstropp i en frivillig organisasjon uten fast tilsatte. Det lokale styret må ha en skriftlig oversikt som skal ta hensyn til følgende:

Praktiske utfordringer

- Avklar sted og tid for markering på forhånd ut fra hva dere tror dere klarer.
- Sørg for å ha minst 5 palestinske flagg + stenger + generelle paroler klar.
- Sørg for å ha (tilgang til) **megafon**
- Sørg for å ha epost, facebook, twitter, lokalavis opplysninger samlet på 1 A4-side/hjemmeside slik at alle i styret har tilgang. Gå gjennom hva som må gjøres i styret minst en gang i året, f.eks. rett etter årsmøtet så nye styremedlemmer blir involvert.
- Sørg for å ha liste over "the usual suspects" - lokale enkeltpersoner eller organisasjoner som normalt stiller opp på denne type aksjoner.
- Ha (kopi av) standard meldeskjema til politi for rask melding. Politi skal ikke ha søknad, men melding om at demo skal avholdes. Flott hvis dere kjenner den lokale politi som er kontakt ved behov for rask demo.
- Hvis dere må ha tillatelse av grunneier, så prøv å få en "generell" tillatelse til å kunne ha markering på kort varsel.
- Alle i styret bør være mentalt og politisk forberedt på å kunne holde appell på Palkoms vegne hvis ingen andre kan framskaffes. Jo "større" lokal appellant dere får tak i, jo bedre.
- Minimum mobilisering er til alle Palkom medlemmer i distriktet via epost/SMS.

- Husk å sikre opptelling av deltakere, ta bilder og sende rapport til sentralt og lokale medier.

All erfaring tilsier at folk lett lar seg mobilisere ved akutte katastrofer. Det viktigste er å ha en mental beredskap og ha en ferdig gjennomtenkt konkret plan som kan gjennomføres av minimum et par styremedlemmer.

5. Organisering og koordinering

Akutt aksjon/demonstrasjon samme dag / "dagen etter"

Palkom tar initiativ, men selvsagt kan andre slutte seg til demonstrasjonen. Det viktigste er å få ut info OM og HVOR markeringen finner sted.

Parolegrunnlag kan gjerne være skarpt, rettet mot hendelsen, og omfatte Palkoms taktiske og strategiske mål, inkludert boikott-paroler. Det viktigste er ikke å signalisere bredde i oppslutning, men fokus mot hendelsen og gi medlemmer og sympatisører et fokus for handling i en frustrerende situasjon.

Lokallag kan ikke vente at sentralt rekker å organisere samordning eller koordinering. Parole kan være **"Grip dagen og timen lokalt"**.

Større demonstrasjon i løpet av 5 - 7 dager

Etter at det umiddelbare behovet for en markering er sikret, vil det dukke opp enkeltpersoner og grupper som på egen hånd vil ønske seg nye demonstrasjoner og aksjoner løpende.

Palkoms rolle vil være å sikre en større markering med bred oppslutning for å markere bredde og folkelig raseri mot okkupasjonen/hendelsen. Stadige henvendelser om å "holde demo" bør oppfordres til å slutte seg til "vår" markering, eller få beskjed om at de må klare seg på egen hånd. Palkom er arrangør alene eller en av flere arrangører ut fra lokal vurdering.

Parolegrunnlag må vurderes ut fra hvilke organisasjoner som vil forhindres i å tilslutte seg. Røde Kors vil f.eks. ikke kunne tilslutte seg paroler om boikott. Dette er ikke til hinder for at deltakere i demo vil kunne bære paroler mot boikott, eller at talere vil kunne holde skarpe innlegg om boikott. Organisasjoner som tilslutter seg, tilslutter seg parolegrunnlaget, og står ikke ansvarlig for hva andre organisasjoner eller enkeltpersoner gir uttrykk for.

Det kan forventes av sentralen at det vil foreligge forslag til paroler, og en samordning av dato for aksjoner (hvis mulig).

Parole kan være: **"Sterk og godt forberedt massemobilisering"**

Praktiske utfordringer

I tillegg til punktene for de "akutte" markeringene kommer:

- Sørg for tilgang til godt lydanlegg, eventuelt leie et anlegg. Husk på å sikre anlegg og appellanter for regnvær.
- Mobiliser tilsluttede organisasjoner til å delta i vaktgruppene
- Sørg for å produsere aktuelle paroler fysisk.
- Ta initiativ til å avholde planleggingsmøte for å fordele ansvar og økonomi med tilsluttede org.
- Ha klar en liste med gode konferansier for forespørsel
- Trykk opp plakater (A3) hvis mulig og sett opp lokalt. Trykk opp løpesedler for utdeling til forbigående på selve markeringen. Sørg for å ha tilgang til en skriver som kan produsere noen hundre løpesedler, eller lag avtale med lokal printshop om utskrift. Utdeling av "standard" Palkom materiell er bra hvis mulig.
- Sikre salg av buttons, flagg og verving av medlemmer i demo.

- Ha tilgjengelig innsamlingsbøsser og et bestemt innsamlingsformål (f.eks Palkoms solidaritetsfond eller til å dekke demonstrasjonene).

Andre aksjoner

Aksjoner som ikke er breie folkelige markeringer har en historisk plass i solidaritetsarbeidet. Det er rom for både offensiv plakattoppsetting, opphenging av paroler, gateteater, sit-downs, m.m.m.

I Oslo er det lite slike saker de siste åra, hverken fra Palkom eller andre grupper. Så lenge det ikke ender opp i hærverk eller grove ulovligheter er det all grunn til å vurdere "militante" aksjoner, ikke nødvendigvis i Palkom regi.

Retningslinjer for vaktkorps i større demoer:

- Ledelsen for vaktgruppene er en sentral del av demoledelsen (**politisk leder, konferansier, vaktleder**). Vaktleder skal være kjent med politiets operative leder og kontaktpolitiet og bør hilse på ham/henne i forkant av demo.
- Vaktkorpsset skal sikre at demonstrasjonen forløper i ordna og kontrollerte former, uten vold, forstyrrelser eller ulykker. Vi ønsker en kraftfull og fredelig markering.
- De skal beskytte demonstrasjonen mot angrep og provokasjoner og sørge for at deltakere i den ikke trues eller skades.
- Vaktene må være spesielt oppmerksom på provokatører utenfor eller inne i demonstrasjonen.
- Ved bråk i demonstrasjonen skal det reageres høflig og kontrollert. Deltakere som protesterer skal behandles med respekt, men få klar beskjed om å forlate demonstrasjon hvis bråket fortsetter. Folk med maskering bes om å fjerne den, eller forlate demo. (Vanskelig å vise bort folk med Palestinaskjef foran halve ansiktet !!)
- Det skal ikke reageres på slagord, trommer, sang o.s.v. Det er bra med en engasjert og levende demonstrasjon. Antisemittiske slagord og paroler som er i strid med parolegrunnlaget skal ikke aksepteres og slike bes forlate demonstrasjon/tog.
- Vaktene er uniformert, f.eks. med gule vester. Hvis mulig settes noen enkeltpersoner med ansvar for å rekognosere.

I hovedsak organiseres vaktene i grupper på 4- 6 personer. Det er en stor fordel hvis deltakerne kjenner og stoler på hverandre. Hensikten er at vurderinger kan gjøres i fellesskap i gruppa og å sikre samband til demoledelsen. En i gruppa velges/utpekes til leder og 1 til kurer. Minst 1 gruppe i forkant av demo, og minst 1 i baktroppen. En gruppe kan ambulere langs toget/plassen

Vaktgruppene henvender seg til demoledelsen kun ved **alvorlige hendelser** (angrep på demonstrasjonen, større forstyrrelser som krever tiltak fra flere vaktgrupper). Palkoms medlemmer har så lite erfaring med samband at alle grupper må ha mulighet til å nå ledelsen via en forhåndsutpekt kurer. Ved en akutt krise viser praksis at mobiltelefoner er for trege i bruk og at folk står i kø for å nå ledelsen som heller ikke rekker å lese SMS før etter demo.

Særegent for Oslo

I Oslo er både Palkom sentralt, Storting, Regjering, UD og Ambassaden. Det gir Oslo Palkom et spesielt ansvar for å ta initiativ og styre demonstrasjoner og aksjoner i byen i nært samarbeid med sentralen. Det må også holdes god kontakt med Fellesutvalget.

Det bør plukkes ut 3 - 4 folk med kjennskap til og interesse for media/presse som kan samordne utspill og opptre proaktivt mot dem.

6. Informasjonsarbeid og nyhetsproduksjon

Særlig under en pågående krig er det viktig for en organisasjon som Palkom å produsere politisk argumentasjon, paroler, osv. som kan brukes av lokallag og medlemmer «i fronten». I tillegg har vi med vår dybdekunnskap og breie kontaktnett mulighet til å bli et supplement og korrektiv til norsk media og bli et sted som folk i større grad enn i dag oppsøker for informasjon.

Når det gjelder informasjonsarbeid kan vi ha noe å lære av MIFF. MIFF anklager ofte norsk media for å være pro-palestinsk, mens Palkom sjelden kritiserer norske medier. Deres «underdog»-rolle er kanskje en refleksjon av at de kjemper om en snevrere del av befolkningen enn oss. MIFF sin informasjonsstrategi gjør at de er vanskelig å ta seriøst av mange. Samtidig produserer de såpass mye og omfattende stoff at en Israel-venn aldri trenger å gå tom for argumenter.

Palestinakomiteen bør satse mer på produksjon av argumentasjon, faktaark og bakgrunnsartikler enn i dag. I tillegg bør vi tørre å kritisere medias dekning når den inneholder feil eller utelater viktig informasjon. Dette bør være mulig uten å opptre på en til dels sjikanerende og useriøs måte som MIFF gjør.

Produksjon av materiell

Det vil normalt være liten tid til å distribuere materiell fra Oslo. Sentralen må produsere løpesedler og annet som kan hentes på nett og produseres lokalt. Å lage en mal for løpesedler/plakater til mobilisering av arrangementer kan spare massevis av tid for mindre lokallag.

7. Medlemmer

Under hektiske og kaotiske perioder, som under en krig, er det viktig å ikke glemme medlemmene. Siden det er i disse periodene vi verver mest, må en del tid og krefter settes av til verving, selv om det er mye annet som skal gjøres. I tillegg er det viktig å se på medlemmene som en ressurs og trekke så mange som mulig inn i arbeidet nettopp når det mye som skal gjøres. Dette er særlig viktig fordi hektiske perioder kan tømme et lokallag for krefter. Derfor er medlemsmøter, arbeidsdugnader og verksteder viktige for å sørge for at nye medlemmer får gjort nytte av sitt engasjement og ikke minst for å sikre kontinuitet i arbeidet.